

בש"פ 2063/18 - שחאדה אבו סבית, ספיאן אלאטרש, אחמד אבו סבית, שחדה אבו סבית, יוסף אבו סבית נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 2063/18

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל

המבקשים:

1. שחאדה אבו סבית
2. ספיאן אלאטרש
3. אחמד אבו סבית
4. שחדה אבו סבית
5. יוסף אבו סבית

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע בעמ"ת 53752-02-18 שניתנה ביום
4.3.2018 על ידי כבוד השופט א' חזק

בשם המבקש 1:

עו"ד יוסי זילברשלג

בשם המבקשים 2-3:

עו"ד עידו פורת

בשם המבקש 4:

עו"ד ויקטור אוזן

בשם המבקש 5:

עו"ד אורי בן-נתן

החלטה

עמוד 1

1. נגד המבקשים הוגש כתב אישום, המייחס להם, בין היתר, עבירות של פריצה לבנין שאינו דירה או בית תפילה, גניבה והיזק לרכוש במזיד. לפי הנטען בכתב האישום, המבקשים ניסו לגנוב כספים המצויים במכשיר כספומט. לשם כך הצטיידו בג'יפ ובכלים נוספים. הם פרצו – רעולי פנים ועטויי כפפות – לבית עסק שעל אחד מקירותיו הותקן הכספומט, בדרך של ניגוח פתח בית העסק באמצעות הג'יפ. לאחר שפרצו אל בית העסק נטלו חלק מהמבקשים שרשרת ברזל המשמשת לגרירה, ומשכו אותה על הרצפה כמעט עד לכספומט. בשלב זה נכנסו המבקשים לרכב במטרה לנסוע מהמקום וכוח משטרה החל במעצרם.

המדינה ביקשה לעצור את המשיבים עד תום ההליכים, והליכי המעצר נדונו במספר הליכים, ואף בבית משפט זה (ראו בש"פ 577/18). לענייננו די לומר כי בין הצדדים קיימת הסכמה על כך שקיימות ראיות לכאורה וקיימת עילת מעצר. הדיון בערכאות קמא נסוב אפוא סביב קיומן של חלופות מעצר מתאימות. בעניינם של כל המשיבים הוגשו תסקירי שירות מבחן שבהם נבחנו חלופות מעצר, הכוללות מעצר בבית קרובי משפחה שונים ובפיקוחם. המשותף לכל התסקירים – הקביעה כי באופן עקרוני המפקחים שהוצעו מתאימים לתפקיד, והמלצה לפיה בכל זאת אין לשחרר את המשיבים לחלופות המעצר, וזאת על בסיס שני נתונים: ראשית, היותן של חלופות המעצר בגדר חזרה ל"סביבה הטבעית" שבה שהו המבקשים טרם מעצרם, או שהן אינן מרוחקות מבחינה גיאוגרפית מאזור מגוריהם. שנית, העובדה שהמפקחים אינם מעורבים באופן משמעותי בהתנהלות המבקשים, או כי הם אינם מודעים למערכות החברתיות של המבקשים ולהתנהלות חייהם.

2. בית משפט השלום הורה לשחרר את המבקשים לחלופות המעצר שנבחנו בתסקירים, חרף ההמלצות השליליות. צוין כי לא הוסבר בתסקירים מדוע יש צורך, במקרה הקונקרטי, בריחוק גיאוגרפי ממקום המגורים, שעה שהעבירות לא בוצעו במקום מגורי המבקשים. עוד נאמר כי גם אם נניח כי קיים טעם לדרישה זו – מדובר במפקחים טובים, שיתרונם עולה על יתרונה של חלופה מרוחקת יותר. אשר למעורבות המפקחים בחיי המבקשים נקבע כי אין צורך שכל מפקח יידע היטב בכל רגע נתון מה מתחולל בחיי המפוקח. כן ניתן דגש על כך שלמבקשים אין עבר פלילי.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערר שהגישה המדינה. המוקד הושם במסוכנות הרבה העולה מהמעשים שביצעו המבקשים ומרף הראיות הגבוהה נגדם. עוד נקבע כי אופי המעשים – שבוצעו בצוותא ותוך תכנון מוקדם – מעיד על כך שלפחות חלק מהמבקשים פעלו תחת השפעת גורמים חיצוניים, וכי שחרורם לסביבת מגוריהם הטבעית עלול להוביל לקשרים נוספים בין המבקשים לאותם גורמים. כך בפרט לנוכח העובדה שחלק מהשותפים של המבקשים טרם נתפסו, והעובדה שחלופות המעצר כולן אינן במרחק גדול זו מזו. נקודה נוספת שזכתה למשקל היא כי שלושה קציני מבחן שונים שערכו את התסקירים הגיעו למסקנה דומה לעניין שלילת חלופות המעצר שהוצעו.

המבקשים טוענים כי קיימת הצדקה לתת רשות ערר בגלגול שלישי, לנוכח גילם הצעיר של המבקשים – כבני 23-27. כן נטען כי החלופות שהוצעו מאיינות את המסוכנות הנשקפת מן המבקשים, כי ניתן משקל רב מידי לשיקול של ריחוק גיאוגרפי וכי בקשת המדינה לעיכוב ביצוע שהוגשה לבית המחוזי נדחתה – עניין המצדיק את מתן רשות הערר. בנסיבות העניין לא מצאתי מקום לבקש את תגובת המדינה.

3. עיון בתסקירים שהוגשו בעניינם של המבקשים, כמו גם בהחלטת בית משפט השלום מזה והחלטת בית המשפט המחוזי מזה, מלמד כי רב המוסכם על הלא-מוסכם. אין מחלוקת של ממש בדבר קיומן של ראיות לכאורה וקיומה של עילת המעצר. אשר לרמת הסיכון – התחכום שבמעשיהם והפעולה המתוכננת, הכוללת משתתפים רבים

ותכנון קפדני מלמדים על מסוכנות רבה, גם אם ניתן להבחין באופן כזה או אחר בין רמת הסיכון המדויקת הנשקפת מכל אחד מן המשיבים. אף אין מחלוקת על כך שחרף קיום הראיות לכאורה וחרף רמת הסיכון – קיימת אפשרות עקרונית לאיון המסוכנות באמצעות חלופת מעצר, ביחס לכל אחד מן המשיבים. המחלוקת נסובה אפוא סביב החלופות הספציפיות שהוצעו, ובפרט על שאלת המשקל שיש לייחס לסוגיית הריחוק הגיאוגרפי של חלופת המעצר מהסביבה הטבעית שממנה יצא נאשם לבצע את העבירה.

בענייננו דומה כי בשלב זה אין מקום לסטות מתסקירי שירות המבחן, וכי יש למצות את האפשרות לאתר חלופות מעצר מרוחקות יותר מאלה שנבחנו. במרכז ההכרעה מצוי המעשה שביצעו לכאורה המבקשים, על מאפייניו הייחודיים. התיאור המופיע בכתב האישום מזכיר מבצע מתוכנן ומוקפד, שבו לכל משתתף חלק מוגדר בביצוע המשימה – מבצע הדורש תכנון מדויק, הקפדה על הפרטים, ביצוע מהיר ו"נקי" וארגון רב. אין המדובר בביצוע בצוואת הכולל התארגנות מזדמנת, או אפילו התארגנות מתוכננת רגילה. מדובר ב"פרויקט" של ממש, שכלל ככל הנראה קרוב לעשרה משתתפים, חלקם טרם נתפס, ולא ניתן לשלול את האפשרות שהשותפים שטרם נתפסו מצויים בסביבת מגוריהם של המבקשים. נסיבות אלה מעצימות את הקושי לשחרר את המבקשים לחלופות שהוצעו.

ודוק, הקושי הוא בשלב הנוכחי ובחלופות שהוצעו. בתסקירים צוין כי אין מניעה לבחון חלופות מעצר אחרות ומרוחקות יותר, וגם לעניין זה משקל בשלב זה, שבו טרם הוצגו בהליך המעצר חלופות מסוג זה. אפשרות זו שנפתחה בתסקיר מחייבת למצות תחילה אפיק זה. בשים לב לכל אלה, אין לומר כי נפל בהחלטת בית המשפט המחוזי פגם המצדיק את התערבות בית משפט זה בגלגול שלישי, חרף הגישה העניינית שיש לנקוט ביחס להליכי מעצר, גם בגלגול שלישי.

הגד זאת בצורה אחרת. השאיפה הראשונה היא לתור אחר חלופה שתשיג את מטרות המעצר. כך מצוות המחוקק. ניתן להביט על החלטת בית המשפט המחוזי באופן שבהינתן המסוכנות העולה מהמקרה, שהוכחה לכאורה – הדרישה שהציב בית המשפט המחוזי ביחס לחלופות המעצר מתאימה, ובכוחה להשיג את המטרה. לכן נראה כי יש מקום לאפשר לבית המשפט להמשיך את הבירור, בטרם תינתן החלטה סופית בעניינם של המבקשים.

4. סוף דבר, הבקשה למתן רשות ערר נדחית. כמובן, בהתאם להחלטה, המבקשים רשאים לפנות לבית משפט השלום.

ניתנה היום, כ"ח באדר התשע"ח (15.3.2018).

ש ו פ ט
